

Op woensdag 18 april nodigde Pascal Smet, Vlaams Minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, jongeren en jeugdwerkers uit om samen hun kijk te geven over wat jeugd(werk)organisaties kunnen betekenen voor kinderen en jongeren met een verschillende sociale en culturele achtergrond. Zo'n 70 deelnemers gingen op de uitnodiging in. In twee rondes bogen ze zich in kleine groepjes over de verschillende vragen die de Minister aan de groep had meegegeven:

1. Jonge mensen kunnen in hun vrije tijd aan heel wat activiteiten deelnemen: jeugdwerk, sport, cultuur,... Maar als je daar aan wil deelnemen moet je natuurlijk weten wat er bestaat, waar het doorgaat, of het iets kost, hoe laat het is, enzovoort. We merken dat het niet eenvoudig is om alle jongeren op een goede manier die informatie te bezorgen. Hoe kunnen we dat beter doen?

2. Zowel in het jeugdwerk, in de sportclub als op pleintjes zijn de mensen die een groep begeleiden heel belangrijk: zij maken dikwijls het verschil of iets echt tof is of niet. Maar wat vinden jullie belangrijk aan zo'n begeleiding? Moet die vooral tof zijn, of toch eerder veel afweten van jongeren of zijn er nog andere zaken? En waar kunnen de huidige begeleiders nog iets leren? En jij, word jij zo'n begeleider of niet en onder welke voorwaarden?

3. Als Minister vind ik het heel belangrijk dat iedereen kan mee nadenken en meebeslissen over die dingen waarop je betrokken bent. Voor volwassenen is dat gemakkelijk: zij mogen stemmen. Jongeren onder 18 mogen dat niet. Hoe kunnen we zorgen dat alle jongeren (ongeacht hun kleur, woonplaats, voorkeuren enzovoort) mee kunnen denken en beslissen?

4. Een tijdje geleden was er in de media heel wat te doen rond een idee dat ik lanceerde over de allochtone jeugdbewegingen. Ik kreeg toen veel reacties voor en tegen. Wat goed is, want zo weet ik dat veel mensen ook nadenken over allochtoon jeugdwerk. Toch had ik ook graag jullie zelf aan het woord gehad: wat denken jullie? Moeten we specifiek organisaties oprichten en ondersteunen die zich richten op jongeren met bepaalde sociale en culturele achtergrond. Of kunnen we beter inzetten om ervoor te zorgen dat jongeren met een andere achtergrond ook in het al bestaande jeugdwerk hun plek vinden?

In dit document vind je het gebundeld verslag van deze dag. Als bijlage vind je de deelnemerslijst, de gebruikte werkvormen en de meer uitgebreide deelverslagen van de verschillende subthema's. Op deze manier kan je de gevolgde werkwijze reconstrueren.

Veel plezier ermee!

Namens de betrokken partners,

Kris De Visscher, Dēmos,
Brussel, 24 mei 2012

Deze doe- en denkdag was een initiatief van Pascal Smet, Vlaams Minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel in samenwerking met De Vlaamse Jeugdraad, Steunpunt Jeugd, VIP Jeugd, Dēmos, het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media en de afdeling Jeugd.

Met steun van de
Vlaamse overheid

1. Communicatie

Jonge mensen kunnen in hun vrije tijd aan heel wat activiteiten deelnemen: jeugdwerk, sport, cultuur,... Maar als je daar aan wil deelnemen moet je natuurlijk weten wat er bestaat, waar het doorgaat, of het iets kost, hoe laat het is, enzovoort. We merken dat het niet eenvoudig is om alle jongeren op een goede manier die informatie te bezorgen. Hoe kunnen we dat beter doen?

Als je aan jongeren vraagt waar ze hun informatie halen, dan krijg je als voornaamste antwoord: via mijn vrienden. Het informele sociale netwerk van jongeren (reëel en virtueel) is hun voornaamste bron van informatie. Jongeren stuiten dus eerder toevallig op informatie en ontvangen voornamelijk enkel die informatie die binnen hun eigen netwerk circuleert. Dit lijkt zeker het geval bij jongeren met andere etnisch-culturele roots. Het onderzoek van Ruth Soenen en Annelies Baes in opdracht van VIP Jeugd gaat hier dieper op in:¹

"Informatie zoeken speelt zich vaak af op een prereflexief niveau bij jongeren uit etnische minderheden: zij verkrijgen informatie al doende, door met iets bezig te zijn. Het gebeurt ter plekke, in een concrete situatie, al dan niet toevallig. Er wordt hier vaak de hulp ingeroepen van mensen uit het persoonlijke netwerk (familie, vrienden). Informatie zoeken betekent voor hen vooral 'de juiste persoon kennen'."

Hoe kleiner dit netwerk of hoe meer geïsoleerd het zit, hoe moeilijker de doorstroom van informatie. Misschien wringt daar het schoentje bij kinderen en jongeren met andere etnisch-culturele roots? Zo lezen we in de samenvatting van het bovenvermelde onderzoek:

Investeer in jeugdwerkers. Zij zijn de meest effectieve manier om informatie te verspreiden.

"De rol van basiswerkingen en jeugdwerkers is erg belangrijk: in het persoonlijke netwerk van deze jongeren zijn zij vaak de enigen die meer diversiteit aan kunnen brengen in het informatieaanbod. Als we deze jongeren willen informeren dient dit vooral via het alledaagse handelen te gebeuren. Deze professionals (niet alleen basiswerkers en hulpverleners, maar ook baliebedienden, bibliotheekmedewerkers, ...) moeten zich bewust zijn van hun informerende rol en als een draaischijf fungeren tussen deze jongeren en de buitenwereld."

Jeugd(welzijns)werkers en andere basiswerkers kunnen hier het verschil maken. Door actief en gericht op jongeren af te stappen, brengen ze nieuwe informatie binnen in een netwerk. Maar de job van jeugdwerker is niet altijd de meest aantrekkelijke (op vlak van verloning, statuut, ondersteuning...). Er is dan ook een groot verloop in deze sector. Investeren in jeugdwerkers op het terrein zou wel eens de meest effectieve manier kunnen zijn om informatie ingang te doen vinden bij jongeren die deze informatie niet spontaan via hun netwerk krijgen aangereikt. Ook vorming en ondersteuning op vlak van communicatie is welkom. Tenslotte kan ook het gebruik van sociale media verder worden aangemoedigd en mogelijk worden gemaakt.

Formele kanalen (folders, brochures of websites) bereiken jongeren veel minder dan wel eens wordt gedacht, maar je kan ze natuurlijk ook niet helemaal uitsluiten. Daarom hebben we tijdens de doe-en-denkdag deze kanalen toch tegen het licht gehouden. We keken zowel naar hoe organisaties zich bekend maken als naar de aankondigingen van activiteiten en evenementen.

Natuurlijk spelen persoonlijke smaken en voorkeuren een rol bij het beoordelen van lettertypes, lay-out, kleurgebruik, taalgebruik, enz. Toch vonden we ook gelijklopende verwachtingen bij de verschillende deelnemers. Zo letten de deelnemers meteen op de helderheid en de volledigheid van de informatie. En dit laat soms te wensen over. Soms lijken organisatoren het vanzelfsprekend te vinden dat iedereen een lokaal weet liggen of begrijpt wat er wordt bedoeld met een bepaalde term. Dit kan de indruk wekken dat het initiatief bedoeld is voor een specifiek publiek. Heldere en volledige informatie wordt best gebracht in combinatie met sprekende beelden waar de deelnemers zichzelf kunnen in herkennen. Een voorkeur voor één bepaald communicatiekanaal hadden de deelnemers niet. Een mediamix lijkt aangewezen. Wel is het duidelijk dat sociale media in deze mediamix niet kunnen ontbreken. Steden en gemeenten kunnen dit medium niet langer aan zich laten voorbijgaan. Ook geven de deelnemers aan dat het belangrijk is om een bepaalde continuïteit in de communicatie te brengen aan de hand van een vaste huisstijl. Tenslotte is het belangrijk om een goed beeld te hebben van waar jongeren zich bevinden om de informatie tot bij hen te brengen. Misschien kunnen vorming en onderlinge samenwerking aan jeugdwerkers de nodige competenties en armslag geven om hun communicatiestrategieën te verbeteren.

Sociale media kunnen niet langer in een mediamix ontbreken.

Samenvatting

Het informele sociale netwerk van jongeren (reëel en virtueel) is hun voornaamste bron van informatie. Dit lijkt zeker het geval bij jongeren met andere etnisch-culturele roots. Hoe kleiner of hoe meer geïsoleerd het netwerk, hoe moeilijker de doorstroom van informatie. Jeugd(welzijns)werkers en andere basiswerkers kunnen hier het verschil maken. Door actief en gericht op jongeren af te stappen, brengen ze nieuwe informatie binnen in een netwerk. Maar de job van jeugdwerker is niet altijd de meest aantrekkelijke. Investeren in jeugdwerkers op het terrein zou wel eens de meest effectieve manier kunnen zijn om informatie ingang te doen vinden. Formele kanalen bereiken jongeren veel minder dan wel eens wordt gedacht, maar je kan ze natuurlijk ook niet helemaal uitsluiten. Ook hier is er nog wat werk aan de winkel om te komen tot een mediamix in een herkenbare huisstijl die heldere en duidelijke informatie én sprekende beelden tot bij de jongeren brengt. Misschien kunnen vorming en onderlinge samenwerking aan jeugdwerkers de nodige competenties en armslag geven om hun communicatiestrategieën te verbeteren.

¹ Je vindt een samenvatting van de resultaten en het volledige onderzoeksrapport via deze link: <http://www.vipjeugd.be/vipjeugd/onderzoek-2/>

2. Je stem laten horen

Misschien een open deur, maar rond de tafel zat veel *goesting* bij de jongeren om hun stem te laten horen, om initiatief te nemen, zotte ideeën uit te werken of problemen aan te kaarten. Het was irrelevant om daarin een onderscheid te maken tussen allochtoon en autochtoon.

In hun eigen organisaties vinden jongeren een vertrouwde omgeving waar ze zich op hun gemak voelen. In die context vinden ze de ruimte om hun stem te laten horen. Zoals iemand van Free Hands uit Antwerpen getuigt:

“Een grote aantrekking bij jongeren is als je gewoon heel veel doet. Bij ons kan elk idee uitgewerkt worden. Als je veel projecten opstart en heel actief bent, trekt dat mensen aan. Verenigingen moeten open staan om jongeren een platform te bieden. Openheid en vriendschappelijke sfeer zijn belangrijk.... Onze voorzitter is nog heel jong en zit op dezelfde golflengte als de gasten. Daardoor kan die heel veel bereiken. Jongeren worden geaccepteerd als ze bij ons willen komen. Dat merk je aan de omgang met mensen. Bijvoorbeeld, vandaag komt iemand voor de eerste keer, morgen bellen we die al op om te vragen of hij nog eens komt.”

Maar er lijkt wel een afstand met de meer formele, geïnstitutionaliseerde adviesorganen, zoals een jeugdraad. Soms lijkt het zelfs te gaan om twee verschillende werelden die elkaar niet ontmoeten. Doorheen de hele namiddag konden we verschillende elementen sprokkelen die deze afstand kunnen verklaren.

Vooreerst zitten er **drempels bij de jongeren zelf of hun omgeving**. Dat blijkt onder andere uit het verhaal van Nozizwe. Zij woont sinds twee jaar in ons land en is ondertussen één van de jongerenambassadeurs voor participatie. Ze ging ook naar de Europese jongerenconferentie in Denemarken over stemrecht op 16 jaar. En ze werkt mee aan het jongerenpact 2020, als lid van de Living Library. Maar daar moest ze wel wat drempels bij zichzelf voor overwinnen. Eerst waren participatie en politiek voor haar geen aangename woorden, want in haar land van herkomst was er niet echt democratie. Ze moest een switch maken dat het hier anders is. Democratie bestaat hier echt. Bovendien mochten vrouwen in het land van herkomst niet veel zeggen. Ze moest leren om haar eigen mening te vormen. Vrienden stelden ook vragen die haar deden twifelen. Democratie, participatie en politiek zijn grote woorden. Ze had schrik dat ze er weinig over te zeggen zou hebben. Maar eens ze er aan begon, merkte ze: *“ik heb echt een stem en die moet ik laten horen. Jong zijn en een idee hebben is genoeg om je mening te zeggen. Je hoeft niets te weten of kennen. We zijn expert in jong zijn.”* Gelukkig zat ze ook in een jeugdbeweging. Dit heeft er voor gezorgd dat ze meer in zichzelf ging geloven. Voor Nozizwe is ook de steun van de ouders belangrijk. Als ouders slechte ervaringen hebben met politiek, zullen ze misschien ook niet graag hebben dat hun kinderen iets doen dat met politiek te maken heeft. Als ze niet snappen dat er hier een andere mindset is dan waar ze vandaan komen, zullen ze niet steunen.

Jong zijn en een idee hebben is genoeg om je mening te zeggen. Je hoeft niets te weten of kennen. We zijn expert in jong zijn.

Daarnaast zitten er drempels bij de formele adviesorganen zelf. Zo hebben ze soms de **perceptie** tegen. Ze worden met politiek geassocieerd en politiek heeft bij een aantal jongeren een negatieve bijklank. Ze associëren het met sjoemelen en willen apolitiek zijn. Sommige jongeren lijken schrik te hebben om door de politiek gerecupereerd te worden. Ook zijn ze soms beducht voor de media.

“We houden ons politiek afzijdig en zijn niet politiek gekleurd. We willen er niets mee te maken hebben. Politieke partijen contacteren ons heel vaak, maar we gaan hier weinig op in. We willen onafhankelijk en vrij blijven.”

Jongeren hebben ook terecht of onterecht de indruk dat formele adviesorganen ver van hun afstaan. Ze hebben het gevoel dat om er te participeren een zekere **voorkennis vereist** is. Je moet precies meteen van alles op de hoogte zijn. Ook hebben jongeren de indruk dat de **agenda van de vergadering al vast ligt** en dat ze weinig ruimte hebben om eigen ideeën, bekommernissen en plannen in te brengen.

“In ben niet ingegaan op het voorstel om in de jeugdraad te gaan want ze vragen dat alleen maar omdat het mooi staat dat er een allochtoon in de jeugdraad zit. Voor de rest houden ze geen rekening met ons.”

Zeker op het vlak van de maatschappelijke problemen waar jongeren ook mee in contact komen, zoals tewerkstelling of onderwijs, lijken de jongeren geen gehoor te vinden. De jeugdraad lijkt zich teveel te richten op jongeren die al actief zijn in een vereniging. **De jeugdraad lijkt soms een jeugdwerkraad en geen forum voor maatschappelijke problemen**. Ook het vaste, maandelijks engagement schrikt soms af. Voor de jongeren moet een tijdelijk engagement ook kunnen.

“Het zou meer ad hoc moeten kunnen. Je zou gemakkelijker er naartoe moeten kunnen stappen met een concreet probleem. Als je maandelijks moet gaan, zal je niet altijd iets te vertellen hebben.”

Sommige deelnemers deden de suggestie dat formele (advies)organen ook meer een **open platform** zouden vormen waar kleine, informele projecten van organisaties ondersteuning kunnen vinden. Zo'n platform kan kleine acties samenvoegen en zo een signaal geven. Inspiratie vind je bijvoorbeeld bij de actieweken van Dbroej in Brussel (zie www.dbroej.be/toolkit).

Samenvatting

Bij de jongeren rond de tafel zat veel *goesting* om hun stem te laten horen. In de eigen, vertrouwde organisatie lukt dit ook. Maar er lijkt wel een afstand met de meer formele, geïnstitutionaliseerde adviesorganen, zoals een jeugdraad. Vooreerst zitten er drempels bij de jongeren zelf of hun omgeving. Maar de formele organen kampen ook terecht of onterecht met een negatieve perceptie. Ze worden met politiek geassocieerd, het lijkt alsof er veel voorkennis vereist is en de agenda lijkt vast te liggen. Voor de eigen ideeën en de meer maatschappelijke problemen van de jongeren lijkt er geen plaats. Om hieraan tegemoet te komen kunnen inspraakorganen meer uitgroeien tot een platform dat kleinere acties van organisaties versterkt.

3. Begeleiding

Zowel in het jeugdwerk, in de sportclub als op pleintjes zijn de mensen die een groep begeleiden heel belangrijk: zij maken dikwijls het verschil of iets echt tof is of niet. Maar wat vinden de deelnemers belangrijk aan zo'n begeleiding? Moet die vooral tof zijn, of toch eerder veel afweten van jongeren of zijn er nog andere zaken? En waar kunnen de huidige begeleiders nog iets leren?

Wanneer had je nog eens een goed gesprek met een volwassene, vroeg Touria Aziz van Dbroej als inleiding. En wat maakte dit tot een goed gesprek? Herkenbare (universele?) antwoorden kwamen naar voor: vertrouwen, veilig en ongedwongen klimaat, respect, openheid, eerlijkheid, tweerichtingsverkeer, erkenning, positieve blik... Ook het inlevingsvermogen van de volwassene speelt een belangrijke rol: erkenning geven, samen nadenken, begaan zijn,...

Vervolgens dachten de deelnemers in kleine groepjes na over verschillende 'sollicitanten' voor een jeugdwerking. Ze kregen hun beschrijving op papier (zie bijlage). We staan hier stil bij de meest opmerkelijke vaststellingen uit deze bespreking.

Gezocht: vertrouwensfiguur

Natuurlijk hebben jongeren graag een begeleider die goed is in het bedenken van activiteiten die zij leuk vinden, iemand die 'zot' doet en die hen een leuke tijd kan bezorgen. Maar tegelijkertijd vinden ze dat iedereen deze competenties wel kan verwerven en dat het vooral belangrijk is dat een begeleider over een positieve ingesteldheid beschikt. Ze lijken echter vooral op zoek naar iemand die meer is dan enkel een activiteitsaanbieder, maar echt klaarstaat voor hen: iemand die **zorgzaam** is en **empathisch** en beschikt over **flexibiliteit** en **doorzettingsvermogen**. Dit is geen of, maar een en-en verhaal: enkel het zorgende aspect vinden jongeren ook niet wenselijk, want dat is 'saa'. Zo'n vertrouwensfiguur is niet alleen belangrijk voor de jongeren, maar ook voor de **ouders**. Ouders betrekken in de werking wordt vaak onderbelicht, maar wordt wel gezien als essentieel wanneer je maatschappelijk iets wil bereiken.

Ene van ons?

Jongeren vinden het belangrijk dat hun begeleiders zelf ook uit de buurt komen, zodat die ook weten wat er leeft in de buurt, wat er goed en niet goed loopt, waar er nood aan is,... en hiertoe ook mee acties onderneemt. Ze voelen zich meer op hun gemak bij zo iemand, dit biedt **erkenning en herkenning**. Het engagement en het kunnen inleven in de leefwereld lijken essentieel. Jezelf herkennen in je begeleider en je erkend voelen door die begeleider blijken absolute voorwaarden.

Jezelf herkennen in je begeleider en je erkend voelen door die begeleider blijken absolute voorwaarden.

Al een beetje geleefd hebben, aub.?

Jongeren vinden **verantwoordelijkheid** heel belangrijk bij een begeleider. Ook vinden ze het belangrijk dat de begeleider over de nodige **autoriteit** beschikt. Dit hangt volgens de jongeren sterk samen met leeftijd, dus met een ouder iemand. Hoewel de deelnemers ook erkennen dat '**maturiteit**' belangrijk is. Voor de jeugdwerkers is de leeftijd op zich van minder belang. Zij vinden dat jonge mensen ook kansen moeten krijgen.

Daarnaast is het belangrijk dat begeleiders duidelijk zijn over de regels en consequent ingrijpen wanneer ze overtreden worden. "**Streng maar rechtvaardig**" is een leuze waar de deelnemers zich in kunnen terugvinden. Zolang een begeleider open staat voor anderen, vormt het geen probleem dat hij of zij vanuit een bepaalde traditie inspireert en normen en waarden doorgeeft. Ook wie niet echt een onbesproken reputatie heeft, is voor sommige jongeren net een waardevolle begeleider: *"deze persoon weet wat het is om op het slechte pad te zitten, welke moeilijkheden en valkuilen er zijn, daar zou ik mij wel goed bij voelen."* Andere jongeren zien eerder gevaren en de mogelijke slechte invloed. Ook de begeleiders willen kansen geven aan wie de 'klik' heeft gemaakt, maar voor hen is een goede omkadering en ondersteuning belangrijk.

Geen perfecte individuen, maar een sterk team

De 'perfecte' leider bestaat niet en dat hoeft ook niet. Organisaties zorgen er beter voor dat ze een breed spectrum aan competenties hebben in de ploeg, dat begeleiding kan leren van elkaar, elkaar kan aanvullen en ondersteunen. Zo kan ieder kind of iedere jongere bij iemand terecht waarbij hij/zij zich goed bij voelt, waar hij/zijvertrouwen in heeft. Dit kan je bereiken door: verschillende profielen aan te spreken, mensen kansen geven om te leren en een goede omkadering voorzien.

Binnen een duidelijk kader en gebonden aan de context

Om deze omkadering te kunnen bieden, vertrek je als organisatie best vanuit een duidelijk kader: waar willen we met onze organisatie naartoe en wat/wie hebben we hiervoor nodig? Van daaruit kan je verwachtingen stellen naar je begeleiders. Deze verwachtingen hangen natuurlijk ook van de context waarbinnen je werkt. Ook de jeugdwerkvorm zelf bepaalt je verwachtingen. Afhankelijk van waar je je bevindt en wat je beoogt, zullen andere kwaliteiten nodig zijn in een team.

Samenvatting

Jongeren zijn op zoek naar een begeleider die meer doet dan leuke activiteiten aanbieden. Ze zoeken een vertrouwensfiguur. Iemand waar ze zichzelf in herkennen en door wie ze zich erkend voelen. Die begeleider mag gerust al wat geleefd hebben. Leeftijd, levenservaring en maturiteit worden op prijs gesteld. Nog belangrijker dan sterke individuen is een sterk team en een duidelijk kader dat rekening houdt met de context waarin de werking zich bevindt.

Meer dan iemand die leuke activiteiten aanbiedt.

4. Allochtoon jeugdwerk

Een tijdje geleden was er in de media heel wat te doen rond een idee dat Minister Smet lanceerde over allochtone jeugdbewegingen. Wat denken jongeren en jeugdwerkers daar nu zelf van? Moet de overheid specifieke organisaties oprichten en ondersteunen die zich richten op jongeren met bepaalde sociale en culturele achtergrond? Of moet de overheid er sterker op inzetten dat jongeren met een andere achtergrond in het al bestaande jeugdwerk hun plek vinden?

Als voorbereiding op de doe-en denkdag zochten we op het internet naar de verschillende reacties op het voorstel van Minister Smet van jeugdwerkers, deskundigen, politici en (anonieme) bloggers. Op basis van deze reacties kwamen we tot zes stellingen die we hebben voorgelegd aan de deelnemers. Hoe we van de reacties naar de stellingen gekomen zijn, kan je nalezen in de bijlage van dit verslag.

Stellingen

1. Vertrek vanuit de huidige realiteit! Er bestaan al jeugdverenigingen voor jongeren van allochtone afkomst. Minister Smet moet deze verenigingen beter ondersteunen, in plaats van nog nieuwe op te richten.
2. In de toekomst moeten alle jongeren naar dezelfde jeugdbewegingen gaan. De bestaande jeugdbewegingen moeten meer en langdurig moeite doen om kinderen en jongeren van allochtone afkomst te bereiken. De Minister moet hier geld voor vrij maken.
3. Jeugdbewegingen kunnen wel inspanningen doen, maar het moet realistisch zijn. Via samenwerking kunnen we zoeken naar oplossingen zodanig dat iedereen de kans heeft om naar een jeugdbeweging naar keuze te gaan.
4. De jeugdbewegingen moeten niet veranderen, maar de 'allochtonen' moeten zich aanpassen aan de jeugdbeweging zoals ze is, bloggen anoniempjes. Sommige politici, van Vlaams Belang bijvoorbeeld, vinden dit ook. Volgens hen zijn het de 'allochtonen' die niet willen integreren.
5. Het oprichten van aparte jeugdbewegingen zal ervoor zorgen dat 'autochtonen' en 'allochtonen' nog meer gescheiden van elkaar gaan leven en elkaar niet meer zullen ontmoeten. Het oprichten van aparte verenigingen betekent het 'opgeven' van integratie. De Minister kiest hier voor een gemakkelijke oplossing.
6. Aparte organisaties kunnen ervoor zorgen dat integratie beter zal lukken. Vanuit aparte organisaties kunnen er samenwerkingen ontstaan op gelijkwaardige basis. Minister Smet zou deze vormen van samenwerking meer moeten ondersteunen.

Discussie

WHAT'S IN A NAME?

Het woord 'allochtoon' op zich lokte reeds discussie uit. Volgens sommige houdt de stempel 'allochtoon' net een verschil in leven. Zoals iemand het uitdrukt in het artikel van STAMPmedia over deze doe- en denkdag:

"We gaan toch niet spreken over de achtste generatie immigranten? De jongeren van nu zijn vaak al derde generatie. Hoe lang kan je hen nog allochtoon blijven noemen?"

Niet iedereen gaat hier echter mee akkoord. Voor sommigen blijft er een term nodig om groepen en problemen te definiëren, anders kan er niet over gepraat worden. Daarnaast kan een stempel juist een extra versterking zijn: vanuit die stempel kan je heel sterk een mening of visie formuleren.

Hoe lang kan je hen nog allochtoon blijven noemen?

Daarnaast kwam er de opmerking dat men ook rekening moet houden met de sociaal-economische status van jongeren en gezinnen. Dit blijkt vaak een sterk doorwegende factor te zijn bij het al dan niet deelnemen aan jeugdwerk.

REACTIES OP DE STELLINGEN

Stellingen 2 en 4 konden op het minste bijval rekenen. Iedereen naar dezelfde jeugdbeweging en dat 'ze' zich maar aanpassen... het is voor de deelnemers aan deze doe-en denkdag geen optie. Hiervoor zijn de drempels te hoog.

De drie 'basis'theorieën over deze drempels, zoals die eerder al door socioloog Koen Pelleriaux² werden benoemd in het boek *Curieuzeneuzepastapot*, kwamen in dit gesprek spontaan terug aan bod. Pelleriaux benoemt vooreerst de **perceptietheorie**: ouders en jongeren denken dat een bepaalde vereniging niets voor hen is, soms zelfs zonder dat ze weten wat die precies doen. Zo kwam op de doe-en denkdag aan bod dat de allochtone gemeenschap soms een verkeerd beeld heeft van de jeugdbeweging, bijvoorbeeld dat iedereen er alcohol drinkt en er zat rondloopt. Ook de **netwerktheorie** kwam aan bod. Leden van een jeugdbeweging geven aan dat ze lid zijn omdat hun ouders dat waren. Kinderen gaan naar de jeugdbeweging omdat ouders de werking kennen en er hun kind aan toevertrouwen. Bij ouders van allochtone afkomst ontbreekt dit vertrouwen. Tenslotte benoemt Pelleriaux de **theorie rond cultuurverschil** en ook deze theorie kwam aan bod tijdens de uitwisseling. Zoals in het artikel van STAMPmedia wordt vermeld:

"Mogen moslimmeisjes een hoofddoek dragen in een scoutsbeweging? Hoe zit het met het alcoholbeleid? Moeten jongens en meisjes in dezelfde kamer slapen? Dat zijn allemaal zaken waar ouders van allochtone jongeren zich mee bezig houden en vaak ook de elementen waardoor ze hun kinderen liever thuis houden."

² Bombaerts, G. & Hillaert, W. (2010). Kauwen op de pilletjes van het jeugdwerk. In Bombaerts, G.; Hillaert, W. & Coussée, F. (Red.). *Curieuzeneuzepastapot. Diversiteit en toegankelijkheid in het jeugdwerk*. Gent: Academia Press.

Verskillende deelnemers zijn wél te vinden voor aparte, eigen organisaties voor kinderen en jongeren met een bepaalde etnisch-culturele achtergrond. In de veilige omgeving van de eigen jeugdvereniging kunnen jongeren bouwen aan een eigen identiteit. Daar voelen ze zich geborgen. In het artikel van STAMPmedia verwoordt één van de deelnemers het als volgt:

“Allochtone jongeren moeten eerst in vertrouwde omgeving leren kennismaken met wat een jeugdbeweging inhoudt. Als ze in die omgeving kunnen groeien en aan zelfvertrouwen winnen, wordt de stap naar het traditionele jeugdwerk kleiner.”

De term ‘regulier jeugdwerk’ moet verdwijnen.

Er bestaan bovendien al heel wat dergelijke aparte organisaties. Zij hebben recht op volwaardige erkenning, zelfs al is dit soms politiek geladen. In die zin moet de term ‘regulier’ jeugdwerk verdwijnen. Aparte organisaties hebben een waarde op zich. Ze bekleden geen ondergeschikte positie, noch zijn ze een opstapje naar een ‘hogere’ vorm van jeugdwerk. Naast de volwaardige erkenning is er ook een betere ondersteuning nodig. Enerzijds op financieel vlak, want de huidige financiële ondersteuning is nog niet aangepast aan de nieuwe jeugdwerkvormen van allochtone jongeren. Vaak kunnen zij niet binnen bestaande regelgeving terecht. Maar anderzijds zijn er ook structuren nodig die deze werkingen kansen geven en versterken. Op deze manier zou men deze werkingen een betere plek moeten geven in een divers jeugdwerklandschap.

Maar nog meer dan de volwaardige erkenning van aparte organisaties, stellen de deelnemers aan doe-en-denkdag de samenwerking tussen jeugdwerkorganisaties centraal. Stelling 6 kan op het grootste aantal voorstanders rekenen. Verbondenheid met je ‘eigen’ groep en verbinding met wie verder van je af staat, sluiten elkaar ook niet uit, integendeel. Zo is er het voorbeeld van kinderen en jongeren uit een specifieke werking die de Chiro hebben ontdekt, maar verder ook blijven gaan naar hun specifieke werking. Deze werkingen zijn deels gelijk, maar ook deels complementair aan elkaar. Wel vinden de deelnemers aan de doe-en-denkdag dat je op lokaal niveau niemand kan verplichten om te werken rond bepaalde doelgroepen. De koepels daarentegen hebben wel de verantwoordelijkheid om lokale groepen bewust te maken van bepaalde problematieken en samenwerking te stimuleren.

Samenwerking tussen gelijkwaardige jeugdwerkorganisaties moet centraal staan.

Samenvatting

Iedereen naar dezelfde jeugdbewegingen en dat ‘ze’ zich maar aanpassen... het is geen optie. Hiervoor zijn de drempels te hoog. Verschillende deelnemers zijn wél te vinden voor aparte, eigen organisaties voor jongeren met een bepaalde etnisch-culturele achtergrond. Er bestaan al heel wat van dergelijke aparte organisaties. Zij hebben recht op volwaardige erkenning en ondersteuning. Maar de deelnemers aan deze dag stellen vooral de samenwerking tussen gelijkwaardige jeugdwerkorganisaties centraal. De koepels dragen een verantwoordelijkheid om hun lokale groepen hiervan bewust te maken.